

Opinia o programie nauczania języka niemieckiego

Autor: Anna Abramczyk

Tytuł programu nauczania: Program nauczania języka niemieckiego KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH NA LEKCJI JĘZYKA NIEMIECKIEGO

Etap edukacyjny: III (liceum ogólnokształcące i technikum)

Poziom: rozszerzony III.1R – (kontynuacja 1. języka obcego po szkole podstawowej)

Przedstawiony program nauczania języka niemieckiego autorstwa Anny Abramczyk przeznaczony jest do realizacji na III etapie kształcenia przez uczniów, którzy kontynuują naukę języka niemieckiego jako 1. języka obcego na podbudowie szkoły podstawowej (wariant podstawy programowej III.1R) w zakresie rozszerzonym. Konstrukcja programu jest spójna i przejrzysta, a jego podstawę teoretyczną stanowią koncepcje naukowe zgodne z aktualną wiedzą, tzn. konstruktywizm, partycypacja i podejście polegające na orientacji na ucznia. Program ukierunkowany jest na kształcenie u uczniów kompetencji komunikacyjnych, rozwijanie autonomii oraz wdrażanie kooperatywnego uczenia się. Uczniowie realizujący tę podstawę programową osiągną poziom B2+, a dla sprawności receptywnych C1. Realizacja tej podstawy programowej zakłada także przygotowanie uczniów do egzaminu maturalnego.

Opis warunków i sposobów realizacji kształcenia

Realizacja celów kształcenia następuje poprzez stosowanie norm postępowania dydaktycznego. W programie wskazuje się na zasady pogłębienia, przystępności, systematyczności, świadomego i aktywnego udziału uczniów, trwałości wiedzy i łączenia teorii z praktyką.

W programie zostały przedstawione cele wychowania, zadania szkoły, cele ogólne i szczegółowe kształcenia przedmiotowego oraz cele wynikające z wdrażania realizacji kompetencji kluczowych. Szczegółowo omówiono treści kształcenia językowego (wymagania szczegółowe), w tym także w odniesieniu do Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), w zakresie zagadnień leksykalnych, gramatycznych i funkcji językowych. Lista funkcji językowych zawiera liczne przykłady ich realizacji za pomocą różnych środków językowych w odniesieniu do wymagań zawartych w podstawie programowej. Zaproponowane treści kształcenia nauczyciel może dostosować do potrzeb swoich uczniów i warunków, w jakich przebiega kształcenie. Autorka proponuje realizację programu w grupach językowych w pracowni wyposażonej w nowoczesne pomoce dydaktyczne. Sugeruje się także stosowanie metod wspierających samokształcenie uczniów, np. organizację konkursów, wydarzeń tematycznych, wymiany szkolnej czy realizację projektów WebQuest.

Metody, techniki i formy pracy

Program nauczania preferuje podejście komunikacyjne o charakterze eklektycznym i koncepcję kooperatywnego uczenia się. Autorka zamieszcza opis przykładowych technik wspierających koncepcję kooperacji, np. Terminarz spotkań, Karuzela zadań, Pomyśl-Uzgodnij- Podziel się, Partner-Check- Coaching. Program zawiera także opisy technik rozwijania umiejętności receptywnych i produktywnych, technik pracy ze słownictwem i gramatyką. Szczególną uwagę zwraca się na pracę metodą projektu, metodę WebQuest i metodę odwróconej lekcji.

W celu zapewnienie optymalnych warunków realizacji programu nauczania autorka proponuje różnorodność form socjalnych, od pracy indywidualnej, poprzez pracę w parach i grupach aż po plenum.

Autorka proponuje materiały i środki dydaktyczne adekwatne do poziomu nauczania oraz wykorzystujące technologie informatyczno-komunikacyjne.

Indywidualizacja nauczania i nauczanie włączające

Indywidualizacja nauczania to jedno z głównych założeń omawianego programu i jego wyróżnik. Autorka proponuje indywidualizację procesu nauczania biorąc pod uwagę różnice w poziomie językowym uczniów, ze względu na różne trudności w uczeniu się, z uwagi na różne tempo pracy uczniów, ich zainteresowania i w obrębie realizowanych treści. Ponadto program uwzględnia wskazania w odniesieniu do realizacji założeń MEN w zakresie edukacji włączającej. Indywidualizacja nauczania obejmuje zarówno uczniów z dysfunkcjami jak i uczniów zdolnych. W każdej z tych sytuacji w programie można znaleźć wskazówki do pracy.

Elementy interdyscyplinarne i rozwijanie kompetencji kluczowych

Zgodnie z zaleceniami Rady Europy szkoła i nauczyciele powinni zadbać o rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych, które stanowią uzupełnienie procesu edukacji. Kształtowanie kompetencji kluczowych to nie tylko tytułowy motyw omawianego programu nauczania. Elementy integracji międzyprzedmiotowej oraz rozwijanie wszystkich kompetencji kluczowych stanowią istotny element programu. Autorka uwzględnia założenia proponując odpowiednie treści kształcenia, metody, techniki i formy pracy, środki dydaktyczne, sposoby i oceniania oraz narzędzia ICT.

W programie zamieszczono także dwa przykładowe scenariusze lekcji, których głównym celem jest kształtowanie kompetencji kluczowych.

Ocenianie osiągnięć uczniów i ewaluacja programu

Punktem wyjścia do stworzenia kryteriów oceniania osiągnięć uczniów jest opis zakładanych osiągnięć na poziomie B2 i C1 (recepcja) według ESOKJ, co jest tożsame z wymaganiami szczegółowymi opisanymi w podstawie programowej III.1R. W tej części programu nauczania zamieszczona została ogólna tabela wymagań niezbędnych do uzyskania poszczególnych ocen w zakresie wiadomości, recepcji, produkcji, interakcji i mediacji. Autorka proponuje też różne sposoby i narzędzia oceniania.

Omawiany program nauczania jest propozycją dla nauczycieli realizujących nauczanie według podstawy programowej III.1R. Aby ocenić jego skuteczność nauczyciel powinien poddawać jego realizację ewaluacji. Autorka zaproponowała zakresy i narzędzia ewaluacji programu.

Mocne strony programu

Program:

1. nawiązuje w każdym zakresie do aktualnej wiedzy naukowej i tendencji dydaktycznych,
2. stwarza uczniom możliwość rozwoju własnych zainteresowań, umiejętności współpracy w grupie oraz kształcenia kompetencji kluczowych oraz uwzględnia wykorzystywanie nowoczesnych technologii informatyczno-komunikacyjnych (ICT),

3. zapewnia rozwój wszystkich sprawności językowych poprzez celowe i nowatorskie wykorzystanie metod, technik i strategii nauczania, adekwatnych do wieku, zainteresowań i poziomu językowego uczniów,
4. zawiera wskazówki i proponuje zestaw narzędzi do oceniania osiągnięć uczniów,
5. uwzględnia potrzeby i możliwości uczniów, dla których jest przeznaczony.

Rekomendacja

Program nauczania realizuje wszystkie założenia podstawy programowej III.1R, jest spójny pod względem merytorycznym i dydaktycznym. Ponadto pozbawiony jest barier, które uniemożliwiałyby jego adaptację w szkołach. Autorka posługuje się terminologią i językiem przedmiotu, odnosi się do zapisów ESOKJ, uwzględnia zalecenia Rady Europy w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych.

Mając na uwadze powyższe opiniuję program pozytywnie.

dr Danuta Koper

dr Danuta Koper – tytuł doktora nauk humanistycznych uzyskała na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwentka filologii germańskiej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Podyplomowego Studium Glottodydaktyki na Uniwersytecie A. Mickiewicza w Poznaniu. Nauczyciel dyplomowany z ponad 30-letnim stażem nauczania języka niemieckiego w szkole średniej, do roku 2014 wykładowca metodyki nauczania języka niemieckiego w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Siedlcach. Posiada uprawnienia egzaminatora maturalnego i prowadzi liczne formy doskonalenia dla nauczycieli języków obcych. Autorka materiałów pomocniczych do nauczania języka niemieckiego i polskich opracowań podręczników. Rzeczoznawca MEN podręczników do kształcenia ogólnego.